

1. Obiekt

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY

2. Czas powstania
XIV w., XVII w.,
1866-78 r., kon.
XIX – pocz. XX w

3. Miejscowość

KOŁBIEL
/STARA WIEŚ/

4. Adres

Kolbiel
05 - 340 Kolbiel

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo siedleckie

gmina Kolbiel

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Stara Wieś

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo warszawskie

powiat Otwock

8. Właściciel i jego adres

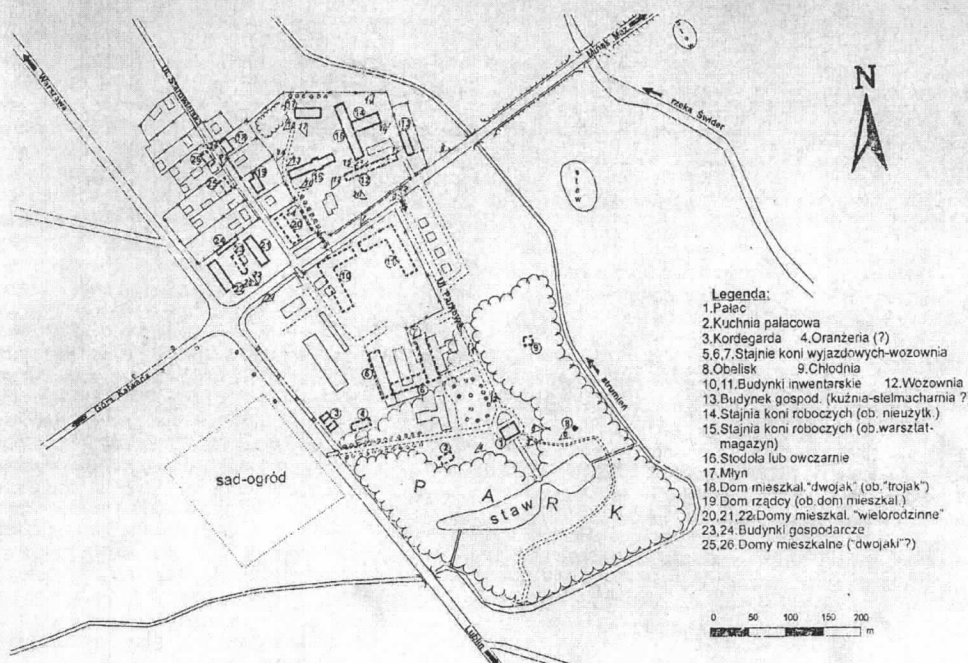
Urząd Gminy w Kolbieni
Ul. Kościuszki 23;
Gmina Spółdzielnia w
Kolbieni, ul. 1-ego Maja 48
05 - 340 Kolbiel

9. Użytkownik i jego adres

J.w. oraz Zespół Szkół
Zawodowych w Kolbieni i
osoby prywatne
05 - 340 Kolbiel

10. Rejestr zabytków

Pałac
nr 189/768 data 1967-09-26

Legenda:

1. Pałac
2. Kuchnia pałacowa
3. Kordegarda 4. Oranżeria (?)
- 5, 6, 7. Stajnie koni wyjazdowych-wozownia
8. Obelisk 9. Chłodnia 12. Wozownia
- 10, 11. Budynki inwentarskie
13. Budynek gospod. (kuźnia-sielmacharnia ?)
14. Stajnia koni roboczych (ob. nieużytk.)
15. Stajnia koni roboczych (ob. warsztat-magazyn)
16. Stodółka lub owczarnia
17. Młyn
18. Dom mieszkal. "dwójak" (ob. "trojak")
19. Dom rządcy (ob. dom mieszkal.)
- 20, 21, 22. Domy mieszkal. "wielorodzinne"
- 23, 24. Budynki gospodarcze
- 25, 26. Domy mieszkalne ("dwójaki"?)

0 50 100 150 200 m

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Zespół pałacowo-folwarczny powstał w bezpośrednim sąsiedztwie starej osady Kolbiel. Do lat 90-tych obecnego wieku funkcjonował jako osobna jednostka administracyjna- Stara Wieś. Obecnie jest częścią miejscowości Kolbiel.

Kolbiel wraz z przyległą do niej niegdyś Starą Wsią należała od XIV do XVII w. do rodziny Kołbielskich, herbu Jasieńczyk. W XVII wieku znalazła się w rękach rodu Grabianków. Jej wybitny członek Bartłomiej Grabianka, sekretarz królewski i stolnik ziemni czerskiej, ufundował w Kolbieni około 1660 r. drewniany kościół. Pod koniec XVIII wieku dobra posiadała rodzina Chrzanowskich, herbu Korab. W 1822 roku Starą Wsie nabywają małżonkowie: Zuzanna i Walenty Markowsky. W 1832 roku jako dziedzic występuje Józef Dąbrowski. W 1866 roku folwark przechodzi w ręce Józefa Zamoyskiego, po śmierci którego (1878 rok) dziedziczą kolejni członkowie tego rodu: Maurycy i Tomasz.

W czasie II wojny światowej dobra zajęli Niemcy, a bezpośrednio po wojnie Rosjanie, którzy w pałacu urządzili szpital wojskowy.

Następnie w wyniku reformy rolnej, majątek w Starej Wsi przeszedł na Skarb Państwa i był w użytkowaniu Gminnej Rady Narodowej w Kolbieni. Na skutek parcelacji wydzielono kilka części, którymi zarządzali różni właściciele. Pałac z otoczeniem parkowym przypadł w udziale powstałej tu Szkole Administracji Handlowej, przekształconej wkrótce w zawodową szkołę Ministerstwa Przemysłu Drobego i Rzemiosła a w 1977 w Zespół Szkół Zawodowych w Kolbieni. Domy mieszkalne robotników folwarcznych i rządcy stały się własnością gminy Kolbiel.

c.d. załącznik nr 1

13. Opis (sytuacja, materiał konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

SYTUACJA

Kolbiel usytuowana jest nad rzeką Świder, ok. 40 km na południowy-wschód od Warszawy i ok. 20 km na południe od Mińska Mazowieckiego, przy szosie z tej ostatniej miejscowości do Góry Kalwarii, oddalonej ok. 16 km na południowy-zachód. Zespół pałacowo-folwarczny zajmuje południowo-zachodni skraj miejscowości, tzw. Starą Wsie, włączoną do Kolbieni w latach 1990-tych. Rozlokowany jest przy skrzyżowaniu dwóch dużych traktów komunikacyjnych: Warszawa – Lublin (biegnący z północnego-zachodu na południowy-wschód) i Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria (z północnego-wschodu na południowy-zachód), po obu stronach ostatniego z wymienionych. Najbliższymi miejscowościami są: Borków (2,5 km na północ), Gadka (1,5 km na południe), Gozd (2,5 km na zachód).

Zespół położony na zachodnim sklonie doliny rzeki Świder, w lekko pofalowanym terenie. Część rezydencjonalna rozlokowana na jego południowo-wschodnim skraju, przy szosie Warszawa – Lublin, ograniczona od południa i wschodu strumieniem bez nazwy, będącym lewobrzeżnym dopływem rzeki Świder. Część gospodarcza, ulokowana pierwotnie w dwóch miejscach: w centrum zespołu, pomiędzy częścią rezydencjonalną a drogą Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria i na północnym obrzeżu, po przeciwnej stronie wymienionego traktu.

Kolonia domów mieszkalnych rozlokowana wśród zabudowy wiejskiej w północno-zachodniej części zespołu, po północnej stronie szosy Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria.

Teren w swojej bliskości pozbawiony większych zbiorników wodnych, z dala od zwartych kompleksów leśnych. Od wschodu, do rzeki Świder, otoczony podmokłym terenem łąk, na pozostałych kierunkach obszar pól.

Kompozycja

Zespół pałacowo-folwarczny składa się z trzech funkcjonalnych części: rezydencjonalnej, usytuowanej na południu, z pałacem, parkiem, kordegardą (3), dawniej także kuchnią (2), oranżerią (4), chłodnią (9) i sadem-ogrodem; gospodarczej z podwórzem wraz z budynkami rozlokowanymi poza jego obszarem w bezpośrednim sąsiedztwie na północno-wschodnim obrzeżu zespołu, dawniej także z drugiego podwórzem ulokowanego w centrum majątku, za północno-zachodnią ścianą parku oraz kolonii domów mieszkalnych na północno-zachodnim skraju. Zespół jako całość pierwotnie zwarty, z poszczególnymi elementami funkcjonalnymi tworzącymi prostokąt o dłuższym boku orientowanym północny-zachód – południowy-wschód, tj. zgodnym z przebiegiem szosy Warszawa – Lublin, wyznaczającym zasadniczo jego zachodni kraniec (tylko ogród-sad wychodził poza jego granicę). Obecnie, z uwagi na likwidację obiektów wokół podwórzem w centrum zespołu (na miejscu którego powstały nowe budynki, nie związane z zespołem), kompozycja rozczłonkowana, w dwóch częściach- na północnym-zachodzie i południowym-wschodzie.

Część rezydencjonalna w kształcie prostokąta, o dłuższym boku zgodnym z osią kompozycji całego zespołu (północny-zachód – południowy-wschód), z pałacem (1) usytuowanym blisko centrum w otoczeniu parku, zwróconym frontem na północny-zachód i poprzedzonym owalnym

c.d. załącznik nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
-	park - ok. 12 ha (w tym staw- 1,2 ha) podwórze - ok. 2,5 ha	majątek ziemski- uprawa zbóż, hodowla bydła, owiec i koni, młynarstwo, krochmalnia	młynarstwo, handel artykułami rolnymi, usługi- serwis samochodów, szkoła zawodowa
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Na terenie zespołu nie prowadzono udokumentowanych prac budowlanych i konserwatorskich. - Lata 40-te – adaptacja pałacu (1) na szkołę. - Lata 50-te i 60-te – rozbiora oranżerii (4) i stajni koni wyjazdowych (5, 6). - Lata 60- te – pobudowanie nowej drogi dojazdowej do pałacu (obecna ul. Parkowa). - 1966 r. – remont pałacu. - Koniec lat 60- tych/ pocz. 70- tych – rozbiora kuchni pałacowej (2) i chłodni (9). - Lata 70- te – rozbiora domów mieszkalnych (20, 25, 26) i budynku gospodarczego (23). - Koniec lat 70- tych/ pocz. 80- tych – rozbiora wozowni.		Układ przestrzenny zespołu bardzo mocno zakłócony rozbiorami wszystkich obiektów na prostokątnym podwórzu gospodarczym oraz poza jego obszarem w północnej części założenia: wozownia (12) oraz na terenie kolonii mieszkaniowej (rozbiora domów- 20, 25, 26 i budynku gospodarczego- 23). Układ ten dodatkowo zakłócony nowo pobudowanymi budynkami nie dostosowanymi charakterem i skalą do już istniejących. Park dobrze utrzymany ale z widocznymi w wielu miejscach wycinkami drzew, o dość dobrze czytelnym układzie. Stan techniczny zachowanych obiektów gospodarczych w większości zły, za wyjątkiem dobrze utrzymanego młyna (17) i stajni-koni rob. (ob. warsztatu-magazynu 15). Pałac (1) dobrze utrzymany. Domy dawnej kolonii mieszkalnej w większej części w złym stanie technicznym.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)	24. Uwagi różne
22. Bibliografia	25. Opracował
- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich, t. IV, Warszawa, 1883. - Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich, t. XI, Warszawa, 1890. - Księga Adresowa Przemysłu Fabrycznego w Królestwie Polskim, t. IV, Warszawa, 1907. - Adressbuch für Industrie, Handel und Landwirtschaft, Rudolf Mosse, Berlin-Warschau, 1917. s. 365. - H. Orzechowska, Katalog Parków Województwa Siedleckiego- Ewidencja Parku w Starej Wsi koło Kolbieli, Siedlce, 1977. - W. Pruski, Hodowla zwierząt gospodarskich w Królestwie Polskim w latach 1815 – 1918, t. I, Warszawa, 1967. Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. Siedleckie, ODZ Warszawa, 1985, s. 70. - K. Siedlaczek, Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa, Pałac w Kolbieli (Stara Wieś), PSOZ Siedlce, 1995.	tekst Leszek Godzieba – 1998 r. plany, rysunki Leszek Godzieba – 1998 r. zdjęcia fotograficzne Leszek Godzieba – 1998 r. miejsce przechowywania negatywów Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego
23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)	26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)
Mapa topograficzna w skali 1:100 000 z okresu I wojny światowej ze zbiorów Archiwum Państwowego w Siedlcach.	
	27. Załączniki
	6 wkładek.

1. Miejscowość KOŁBIEL	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ciąg dalszy punktu 12 i 13

ciąg dalszy punktu 12.

Obiekty gospodarcze przejęła natomiast nowo powstała Gminna Spółdzielnia z siedzibą w Kolbieni.

Zespół pałacowo-folwarczny w Starej Wsi największy swój rozwój uzyskał w okresie zarządzania nim przez rodzinę Zamoyskich. Szczególnie zasługi położył w tym względzie Józef Zamoyski, który wznosił wiele nowych obiektów gospodarczych i pałac, dał także początek nowoczesnej hodowli bydła. Jego spadkobiercy uhonorowali te działania wystawiając mu obelisk (8), stojący do dzisiaj we wschodniej części parku. W 1890 roku majątek liczył ogółem 1265 morg. Hodowla obejmowała konie, bydło i owce (rasy Negretti, Southdown i Oksford). Dobrze rozwijał się też przemysł rolno-spożywczy. W latach 1871-1872 wybudowano, napędzane parą, młyn i krochmalnię.

Układ przestrzenny założenia zmieniał się kilkakrotnie w ciągu wieków i został ostatecznie ukształtowany pod koniec XIX i w pocz. XX w. W pierwszym, wczesnym etapie (XVII – XVIII w.) wzniesiono początkowo drewniany a następnie murowany dwór, o nie znanej dotąd lokalizacji, otoczony ogrodem włoskim. Z inwentarza majątku sporządzonego w 1824 roku wynika, że ogród ten miał kształt kwadratu z 16 regularnymi kwaterami obsadzonymi krzewami owocowymi i 540 sztukami drzew owocowych różnych gatunków. W fazie drugiej, obejmującej lata 1866 – 1878, wybudowano obecnie istniejący neorenesansowy pałac (według projektu Leonarda Marconiego), obiekty gospodarcze (młyn i krochmalnię) oraz zapewne dużą część zabudowań gospodarczych (stajnie koni wyjazdowych-wozownia 5,6,7; budynki inwentarskie- 10, 11, 16). W tym też okresie przebudowie uległ park, któremu nadano charakter krajobrazowy. W trzeciej fazie, obejmującej ostatnie dwa dziesięciolecia XIX i pierwsze dwie dekady (do wybuchu I wojny światowej) XX w., powstały domy mieszkalne dla robotników folwarcznych (wraz z rządcówką) oraz pozostałe obiekty gospodarcze.

Mapa archiwalna z okresu I wojny światowej pokazuje nam już w pełni ukształtowane części zespołu rozlokowane: rezydencjonalną, z pałacem usytuowanym w centrum rozległego parku na południowym wschodzie; z podwórzem gospodarczym w centrum, uformowanym na planie zbliżonym do prostokąta i budynkami gospodarczymi poza jego obrębem na północnym-wschodzie; kolonię domów mieszkalnych rozrzuconych wzdłuż szosy Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria (na północnym-zachodzie).

Pałac, budynki gospodarcze i przemysłowe wielokrotnie były przebudowywane po 1945 roku. Część budynków gospodarczych, tworzących ściany prostokątnego podwórzka w centrum zespołu, rozebrano jeszcze przed 1939 r. – prawdopodobnie budynki inwentarskie (10, 11) i stajnię koni wyjazdowych lub wozownię (7). Park dość znacznie zniszczony na skutek wycinki drzew z okresu PRL. Domy mieszkalne robotników folwarcznych częściowo rozebrane a ocalałe uległy w większości przebudowie.

ciąg dalszy punktu 13

podjazdem. Park zajmuje większą część tego układu ograniczonego od zachodu szosą Warszawa – Lublin, od wschodu i południa naturalną granicę stanowi opływający go strumień (bez nazwy), będący lewobrzeżnym dopływem rzeki Świder. Pałac znajduje się na wzniesieniu, teren zaś za tylną fasadą opada w kierunku południowo-wschodnim aż do położonego w centrum południowej części parku stawu. Staw ma kształt

Wkładkę założył: Leszek Godzieba 1998 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

wydlużony z północnego wschodu ku południowemu zachodowi, o linii brzegowej lekkim łukiem wygiętej ku północy, z cyplami ziemnymi tworzącymi przewężenie na osi pałacu. Ten sztuczny staw jest istotnym elementem kompozycji parkowej, która z drzewami rosnącymi w luźnych grupach nadaje jej charakter krajobrazowy. W części północno-zachodniej parku w linii pałacu widoczny współczesny budynek gospodarczy, posadowiony na fundamentach rozebranej (w latach 1960- tych) przedwojennej kuchni (2). Drugi współczesny mu obiekt, także już nie istniejący – chłodnia (9), położony był blisko północnego skraju parku. Pozostałe obiekty, tj. zachowana częściowo kordegarda (3) i rozebrana oranżeria (4), położone tuż za północno-zachodnią granicą parku, niedaleko starego wjazdu. Główny wjazd do części rezydencjonalnej prowadził niegdyś od zachodu od strony szosy warszawsko-lubelskiej, aleją wysadzaną kasztanowcami, na wschód w kierunku pałacu (1). Obecnie jest on nie wykorzystywany a cała komunikacja odbywa się na linii północny-zachód – południowy-wschód (ulica Parkowa) od nowego wjazdu od strony szosy mińskiej. Ostatnim elementem, związanym niegdyś z częścią rezydencjonalną, był sad i ogród ulokowany za po zachodniej stronie szosy warszawsko-lubelskiej. Podłoga urbanistyczna części rezydencjonalnej trawiasto-ziemna, z drogą dojazdową pokrytą asfaltem i alejami częściowo wyłożonymi płytami betonowymi; dominantą architektoniczną i funkcjonalną stanowi pałac.

Część gospodarcza składająca się pierwotnie z obiektów tworzących ściany dwóch oddzielnych podwórzki: prostokątnego- ulokowanego w centrum zespołu pomiędzy szosą mińską a parkiem i trapezoidalnego (wraz z obiektami pozostającymi w bliskiej z nim odległości) - zajmującego do dzisiaj północno-wschodni skraj zespołu, po północnej stronie szosy Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria. Prostokątne podwórze orientowane było jak cały zespół: północny-zachód – południowy-wschód, posiadało ściany złożone z budynków inwentarskich (prawdopodobnie obór- 10,11) ulokowanych od północy i kompleksu stajni koni wyjazdowych wraz z wozownią (5,6,7), położonych od południa przy parku. Budynki inwentarskie oddzielone były od stajni szerokimi otwarciami w ścianach podwórzka. Wjazd na podwórze zlokalizowany był przy szosie mińskiej, za południowo-zachodnią jego pierzeją. Obecnie obiekty zostały wyburzone a na ich miejscu postawiono nowe, nie dopasowane skalą i charakterem warsztaty pobliskiej szkoły.

Podwórze założone na planie trapezoidalnym, orientowane na osi zachód-wschód, posiada luźną zabudowę w trzech pierzejach: północnej - młyn (17), wschodniej – stajnia koni roboczych (ob. warsztat-magazyn- 15) i południowej - stodoła lub owczarnia (16), obecnie nie użytkowana. Obiekty znajdujące się poza podwórzem usytuowane są za wschodnią jego ścianą: stajnia koni roboczych (14), obecnie nie użytkowana, przystająca szczytem do wschodniej elewacji stajni koni roboczych (ob. warsztatu-magazynu- 15) i budynek gospodarczy (13), prawdopodobnie dawna kuźnia-stelmacharnia wysunięty najdalej na wschód. Od południa ten fragment zespołu zamyka współczesny magazyn postawiony na fundamentach dawnej wozowni (12), w której garażowano wozy do prac gospodarskich. Podwórze przejazdowe, z głównym wjazdem umiejscowionym w południowo-zachodnim narożniku, o układzie komunikacyjnym na linii północny-zachód – południowy-wschód, wzdłuż alei kasztanowców prowadzącej od szosy Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria. Podwórze wraz z innymi obiektami oddzielone od reszty zespołu ogrodzeniem z siatki drucianej, poosiada podłogę urbanistyczną połażowaną, trawiasto-ziemną, przy obiektach wyłożoną brukiem kamiennym. Brak dominanty architektonicznej i funkcjonalnej. Budynki gospodarcze w znacznej większości przebudowane, w części nie użytkowane lub o zmienionej funkcji użytkowej; wzniesione z cegły i kamienia, przykryte dachami dwuspadowymi, o elewacjach na ogół słabo zdobionych, głównie gzymsami i nadłuczami z cegły.

Kolonia domów mieszkalnych rozlokowana wśród zabudowy wiejskiej na północno-zachodnim skraju zespołu, przy skrzyżowaniu szosy Warszawa – Lublin z drogą Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria. Składa się z domów mieszkalnych usytuowanych przy ulicy Starowiejskiej: „rządcówki”- 19 (Nr 6), „dwojaka” ob. „trojaka”- 18 (nr 8), domów wielorodzinnych- 21 (Nr 3) i 22 (Nr 1), przed rozbiórkami także z „dwojaków”- 25, 26 oraz domu wielorodzinnego- 20. Domom towarzyszą niewielkie budynki gospodarcze- 23, 24. Zachowane obiekty wzniesione z cegły, niektóre dość bogato zdobione gzymsami z cegły, w dużej części zniszczone.

1. Miejscowość KOŁBIEL	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) spis zdjęć fotograficznych, plan orientacyjny, mapa archiwalna

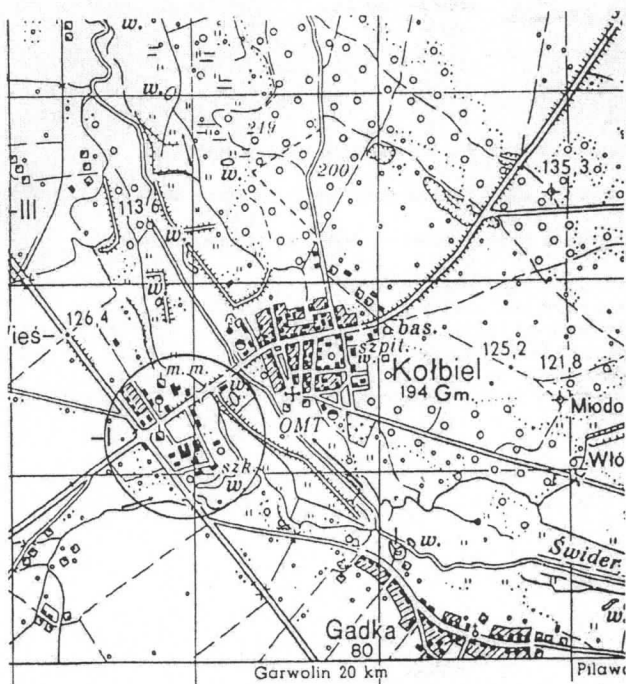
Spis fotografii

1. Wjazd do części rezydencjonalnej od północy (z szosy Mińsk Mazowiecki – Góra Kalwaria).
2. Pałac (1) – elewacja północno-zachodnia (frontowa).
3. Pałac (1) – elewacja południowo-wschodnia (tylna).
4. Pałac (1) – elewacja południowo-zachodnia.
5. Pałac (1) – elewacja północno-wschodnia.
6. Obelisk ku czci Józefa Zamoyskiego – widok od zachodu.
7. Zachowany fragment części gospodarczej (na północno-wschodnim obrzeżu zespołu) – widok z południowego zachodu, z drogi Mińsk Mazowiecki-Góra Kalwaria w kierunku budynku gospodarczego (13).
8. Zachowany fragment części gospodarczej (na północno-wschodnim obrzeżu zespołu) – widok z południowego wschodu, z drogi Mińsk Mazowiecki-Góra Kalwaria w kierunku stodoły lub owczarni (16).
9. Wjazd i aleja kasztanów prowadząca do części gospodarczej (na północno-wschodnim obrzeżu zespołu) – widok z szosy Mińsk Mazowiecki-Góra Kalwaria.
10. Część gospodarcza – widok od strony alei kasztanów (od zachodu) w kierunku budynku gospodarczego (13).
11. Część gospodarcza – widok od strony budynku gospodarczego (13) w kierunku zachodnim na aleję kasztanów.
12. Wschodnia pierzeja trapezoidalnego podwórza gospodarczego – widok od południowego-zachodu.
13. Podwórza gospodarcze (trapezoidalne) – widok z południowo-zachodniego narożnika w kierunku wschodniej pierzei.
14. Podwórza gospodarcze (trapezoidalne) – widok z południowo-zachodniego narożnika w kierunku północnej pierzei.
15. Podwórza gospodarcze (trapezoidalne) – widok z południowo-wschodniego narożnika w kierunku północnej pierzei.
16. Młyn (17) – elewacja południowa głównego korpusu budynku.
17. Młyn (17) – elewacja południowa przybudówki.
18. Stajnia koni roboczych (14) – elewacja południowa.
19. Stajnia koni roboczych (14) – elewacja północna.
20. Budynek stodoły lub owczarni (16) – elewacja południowa.
21. Budynek stodoły lub owczarni (16) – elewacja wschodnia.
22. Budynek gospodarczy (13) – elewacja południowa i zachodnia.
23. Dom mieszkalny „wielorodzinny” (21) – elewacja południowa-zachodnia (frontowa).
24. Dom mieszkalny „wielorodzinny” (21) – elewacja północno-wschodnia (tylna).

Wkładkę założył: Leszek Godzieba 1998 r.

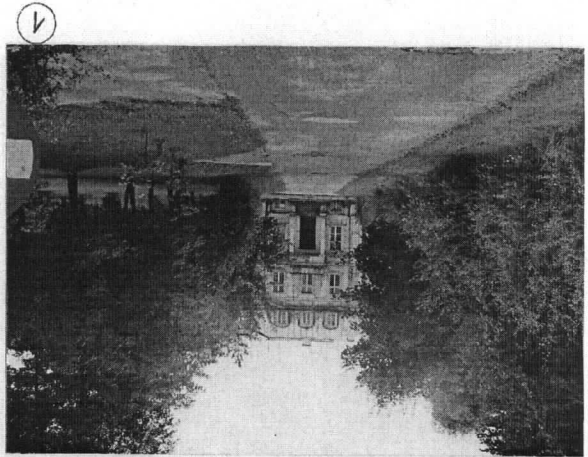
Miejsca przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

25. Dom mieszkalny „wielorodzinny” (22) – elewacja północno-wschodnia (frontowa).
26. Dom mieszkalny „dwurodzinnny” (19) – elewacja południowa-zachodnia.
27. Dom mieszkalny „dwurodzinnny” (19) – elewacja południowo-wschodnia.

Wkładkę założyć: Leszek Godzieba 1998 r.
Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

1

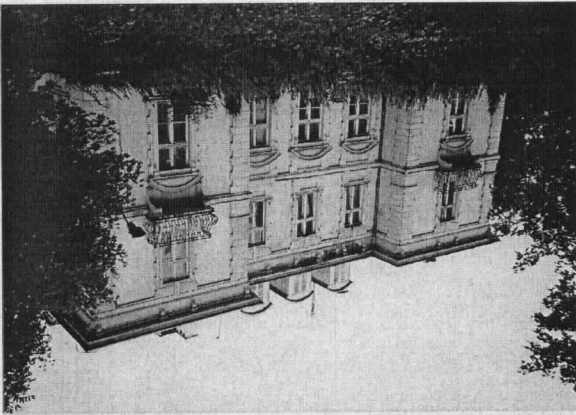
1. Miejscowość
KOŁBIEL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY

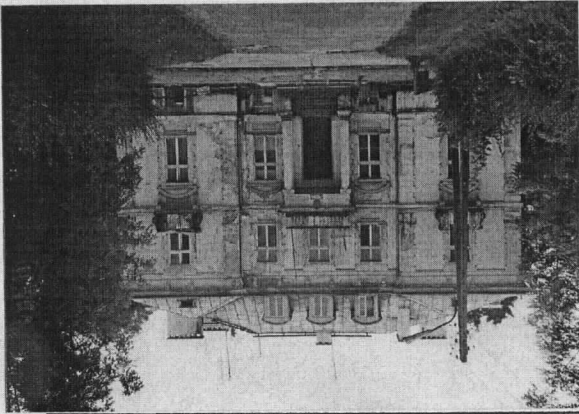
3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
6 zdjęć

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

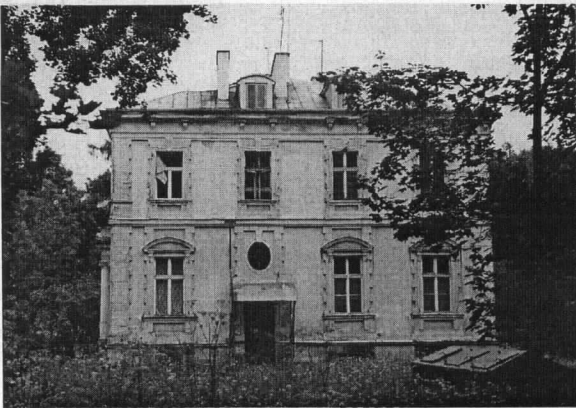
ZALĄCZNIK NR 3

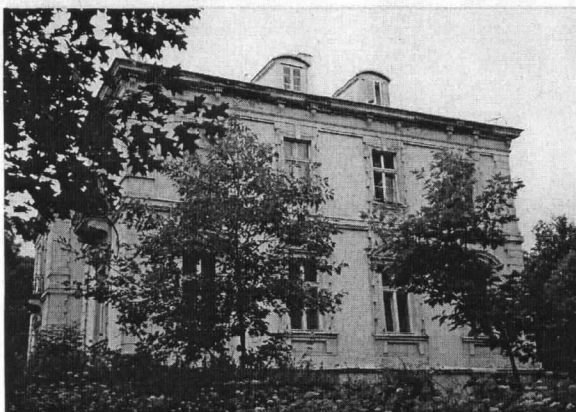
3

2

4

5

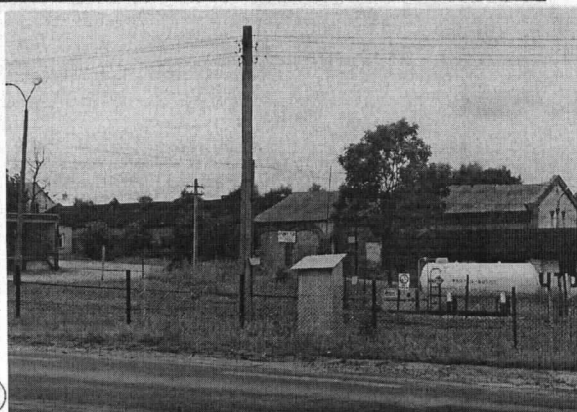

6

1. Miejscowość KOŁBIEL	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) 7 zdjęć

7

8

9

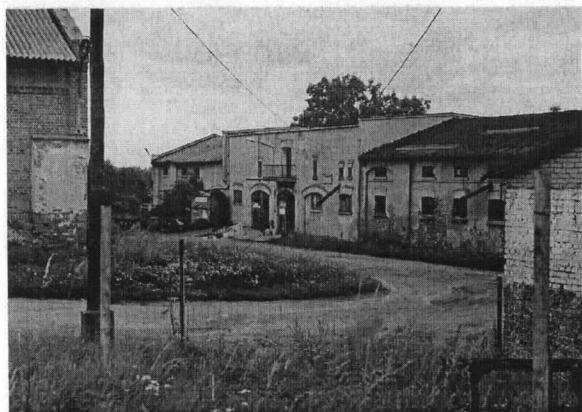
Wkładkę założył: Leszek Godzieba 1998 r.
Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

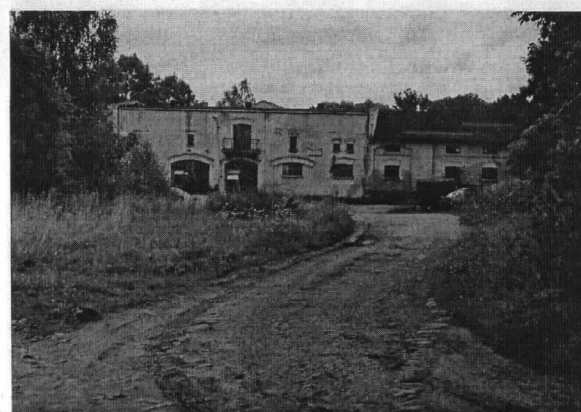
10

11

12

13

1. Miejscowość

KOŁBIEL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

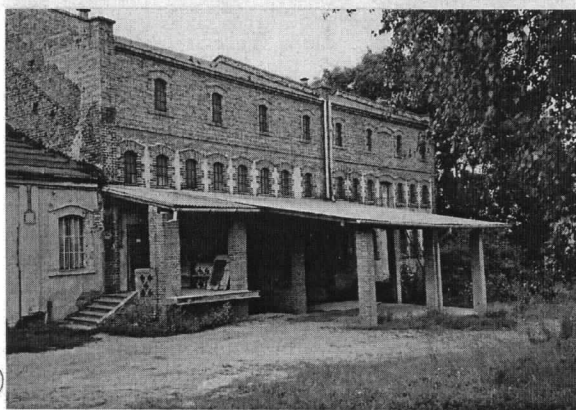
7 zdjęć

(14)

(15)

(16)

Władekę złożył: Leszek Godzieba 1998 r.

Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

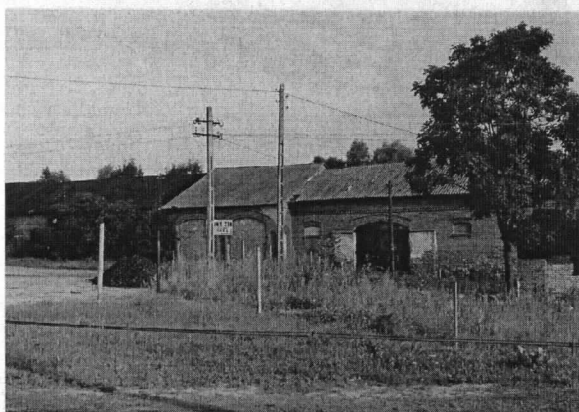
(17)

(18)

(19)

(20)

1. Miejscowość
KOŁBIEL

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
7 zdjęć

21

22

23

Wkładkę złożył: Leszek Godzieba 1998 r.
Miejsce przechowywania negatywów: MNR w Szreniawie

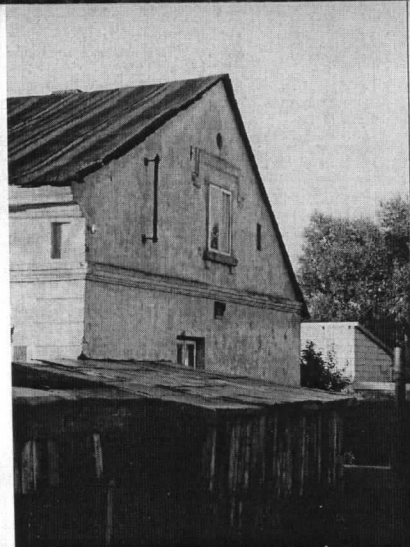
24

25

26

27